

Knihovný zákon

Náměty na změny

Poslání knihoven – nové paragrafy

§ 1a

Posláním knihoven je být garantem demokratického přístupu k informacím, znalostem a kulturním hodnotám, a tím přispívat ke vzdělávání, osobnímu rozvoji a kvalitě života lidí a k jejich informované a aktivní účasti na životě společnosti.

§ 2 písm. a)

Knihovnou se rozumí veřejně prospěšné kulturní, informační a vzdělávací zařízení...

Knihovní fond, informační pramen a knihovní dokument

§ 2 písm. b)

knihovním fondem organizovaný, zpracováváný, ochraňovaný a uchovávaný soubor informačních pramenů, které knihovna oprávněně užívá, bez ohledu na jejich obsah a formu,

§ 2 písm. c)

knihovním dokumentem informační pramen na hmotném nosiči evidovaný jako samostatná jednotka knihovního fondu knihovny,

Knihovní fond zahrnuje informační prameny bez ohledu na jejich obsah a formu – tedy i elektronické.

Vypuštěno „soustavně doplňovaný“ – neplatí pro všechny knihovní fondy.

Knihovní dokumenty omezeny na informační prameny zachycené na hmotném nosiči – souvislost s evidencí, revizemi, vyřazováním...

Historický a konzervační fond

§ 2 písm. e)

historickým fondem knihovní fond sestávající z knihovních dokumentů, které vznikly před více než 100 lety. Tato doba se počítá od prvního dne roku následujícího po roce, v němž knihovní dokument vznikl,

§ 2 písm. f)

konzervačním fondem knihovní fond sestávající z knihovních dokumentů, které knihovna získala jako příjemce povinného výtisku podle zvláštního právního předpisu, historického fondu a knihovních dokumentů, o kterých tak pro jejich jedinečnou hodnotu rozhodl provozovatel příslušné knihovny nebo Ministerstvo kultury (dále jen „ministerstvo“), a toto rozhodnutí zveřejnilo,

Pro nějaký posun hranice se vyslovilo 73 % respondentů průzkumu.

Má být hranice plovoucí?

Historický fond jako součást konzervačního fondu

Regionální funkce

§ 2 písm. h)

regionálními funkcemi funkce, v jejichž rámci krajská knihovna a další jí pověřené knihovny poskytují **základním** knihovnám v kraji především poradenské, vzdělávací, koordinační, výpočetní a datové služby; budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné soubory knihovnických dokumentů; spolupracují s knihovnami při zavádění nových technologií a služeb a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb,

Regionální funkce vztaženy na všechny knihovny v kraji (tedy i specializované, případně školní)

Nové definice

§ 2 písm. j)

souborným katalogem knihoven elektronická databáze bibliografických a lokalizačních záznamů o knihovních dokumentech, které se nacházejí v knihovních fondech knihoven,

§ 2 písm. k)

centrální analytická bibliografie je bibliografie, která soustřeďuje záznamy jednotlivých obsahově ucelených a formálně oddělených částí dokumentů (např. články z periodik, stati ve sbornících a kapitoly knih) zpracovávané v knihovnách a dalších institucích,

§ 2 písm. l)

centrálním portálem knihoven specializovaný informační systém, který umožňuje veřejnosti přístup k službám, knihovním fondům a dalším informačním zdrojům knihoven.

System knihoven I. – doplnit nové typy knihoven

§ 3 odst. 1)

System knihoven tvoří

- a) Národní knihovna České republiky (dále jen "Národní knihovna"), Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, Moravská zemská knihovna v Brně
- b) krajské knihovny,
- c) základní knihovny,
- d) vědecké, vysokoškolské, muzejní a jiné specializované knihovny,
- e) školní knihovny.

Vědecké nebo oborové?

Školní? – zařazení školních knihoven představuje největší zásah do systému. Musely by se nově evidovat, poskytovat základní VKIS, zároveň se tím naruší princip rovného přístupu všem.

System knihoven II.

§ 3

(2) Knihovna může v systému knihoven plnit více funkcí.

(3) Podle zaměření a specializace knihovna buduje univerzální nebo specializovaný knihovní fond.

(4) Knihovny v systému knihoven spolupracují na plnění svých úkolů.

Krajská knihovna a Moravské zemská knihovna

§ 11 Krajská knihovna

- zajišťuje informační infrastrukturu pro výzkum, vývoj a inovace

Viz zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje

- podporuje a koordinuje spolupráci knihoven v kraji v oblasti zajištění a rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb.

Oproti stávajícímu stavu zobecněno

Stejně i u specializovaných knihoven v oblasti jejich specializace

- regionálními funkcemi je možno pověřit i jiné než základní knihovny v kraji (tedy i specializované, případně školní)

Vzhledem k tomu, že i regionální funkce mohou být poskytovány i jiným druhům knihoven.

§ 10 Moravské zemská knihovna

Upravena dle svého návrhu

Základní knihovna – nová definice základní knihovny

§ 12

(1) Základní knihovna je součástí systému knihoven, kterou zpravidla zřizuje obec nebo svazek obcí.

(2) Základní knihovna je knihovnou s univerzálním knihovním fondem, případně doplněným specializovanými knihovními fondy, vykonávající informační, kulturní a vzdělávací činnosti.

(3) Základní knihovna podporuje soudržnost komunit, právo společenské většiny i menšin na přístup k informacím a vzdělání a sociální emancipaci osob ohrožených vyloučením.

(4) Základní knihovna spolupracuje ve vhodných oblastech se všemi typy knihoven zejména při zavádění nových technologií, typů a forem služeb, budování centrálních služeb. Základní knihovna může vykonávat výzkumné metodické, poradenské a další odborné činnosti.

Školní knihovna – nový typ knihovny, bude platit evidence knihoven?

§ 13a

- (1) Školní knihovna je knihovnou s univerzálním knihovním fondem. Je součástí systému knihoven.
- (2) Školní knihovna je součástí školy, poskytuje knihovnicko-informační služby zejména žákům, studentům a zaměstnancům školy.

Nové služby – nové základní (povinné) služby

§ 4 odst. 1) – základní VKIS

- umožnění přístupu k informačním pramenům v elektronické podobě na místě samém
- poskytování informací o knihovním fondu prostřednictvím internetu
- kulturní, komunitní, tvůrčí, výchovná a vzdělávací činnost

§ 4 odst. 3) – další služby

- poskytování přístupu k informačním pramenům v elektronické podobě prostřednictvím internetu
- služby spojené s pobytem v knihovně

Dokáže základní VKIS poskytovat každá knihovna ze systému knihoven. I školní?

Úhrada nákladů VKIS

§ 4 odst. 2)

- vypuštění úhrady nákladů za půjčování zvukových a zvukově obrazových dokumentů
- doplnění úhrady nákladů za kulturní, komunitní, tvůrčí, výchovné a vzdělávací činnosti, budou-li zařazeny do základních VKIS
- doplnění úhrady nákladů za meziknihovní výpůjční služby

K MVS ještě dále.

Evidence uživatelů

§ 4a odst. 2

Provozovatel knihovny je za účelem evidence registrovaných uživatelů oprávněn ověřovat totožnost osob s využitím elektronické identifikace prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace.

Otevření prostoru k přístupu k Identitě občana.

Knihovny jako kvalifikovaní poskytovatelé online služeb

Zrušit možnost vybírat evidenční poplatky? Viz Koncepce knihoven, která si to klade za cíl.

Rovný přístup?

§ 4a odst. 3

Provozovatel knihovny je povinen poskytovat veřejné knihovnické a informační služby v souladu se svým zaměřením a specializací a v rámci své působnosti zabezpečit rovný přístup ~~všem~~ k veřejným knihovnickým a informačním službám.

§ 4a odst. 4

Ustanovení odstavce 3 neporušuje provozovatel knihovny, který vyloučí z využívání služeb knihovny osobu, jež zvláště závažným způsobem porušila nebo opakovaně porušuje knihovní řád knihovny, nebo obecný právní předpis ve vztahu ke knihovně.

Omezení rovného přístupu všem bez rozdílu. Pro vyvážení doplnění pozn. pod čarou odkazující na antidiskriminační zákon.

Odborný zaměstnanec knihovny - nový paragraf

§ 4b

- (1) Odborné knihovnické činnosti knihovny zajišťuje odborný zaměstnanec knihovny s minimálně středoškolským vzděláním, který má zvláštní odbornou způsobilost.
- (2) Zvláštní odbornou způsobilostí se pro účely tohoto zákona rozumí souhrn teoretických vědomostí, znalostí odborných standardů, procesů a všeobecně závazných právních předpisů upravujících činnost knihovny.
- (3) Provozovatel knihovny usiluje o soustavné zvyšování kvalifikace odborných zaměstnanců knihovny.

Co když nezajišťuje? Např. v místní komunitní knihovně?

Co když neusiluje? Vztah k pracovněprávní problematice?

Elektronický povinný výtisk

§ 9

Tzv. trojnoveľa již poněkoliáté skončila v Poslanecké sněmovně.

Zde tedy přebíráme poslední kompromisní znění.

Vyžaduje ale také úpravu tiskového zákona a zákona o neperiodických publikacích.

Meziknihovní služby

§ 14

Hrazení nákladů na vnitrostátní přepravu ze státního rozpočtu?

Má část nákladů hradit uživatel? Jaké by byly důsledky MVS zdarma?

Stanovení výše nákladů a jejich rozdělení prováděcí předpisem?

Jak mají být rozděleny náklady mezi knihovny?

Koncepce rozvoje knihoven – stanovení povinnosti MK

§ 15a

(1) Koncepce rozvoje knihoven ČR (dále jen „koncepce“) je odborný a koncepční dokument, na jehož základě systém knihoven plní svou společenskou funkci a rozvíjí své služby.

(2) Zpracování koncepce zajišťuje ministerstvo a schvaluje ji Vláda ČR svým usnesením zpravidla na období 5 let.

(3) Ministerstvo podává vládě ČR každoročně zprávu o naplňování koncepce.

Evidence a revize fondu – správa fondu

§ 16

- Upřesněno, že revize se vztahují pouze na fyzické dokumenty

Vyřazování knihovního dokumentu

- Možnost vyřadit i dokumenty, které jsou zastaralé a nevyužívané.

Výčet je pouze příkladný

§ 17 odst. 3

Provozovatel knihovny nabídne vyřazený knihovní dokument, s výjimkou knihovního dokumentu vyřazeného podle odstavce 1 písm. c), úplatně či bezúplatně provozovatelům jiných knihoven. Pokud není nabídka přijata, nabídne knihovní dokument za obdobných podmínek jinému zájemci nebo knihovní dokument zlikviduje.

Prodej či dar na uvážení provozovatele knihovny dle stavu dokumentu.

Možnost hromadné nabídky všem knihovnám.

Ochrana digitálního knihovního fondu - nové

§ 16 odst. 1) písm. d)

Provozovatel knihovny je povinen zajistit ochranu a zabezpečení informačních pramenů v elektronické podobě, které knihovna vytvořila nebo které získala v digitální formě.